

PIIT

open
allies

Warszawa, dnia 21 grudnia 2023 r.

Szanowny Pan
Krzysztof Gawkowski
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Cyfryzacji

Szanowny Panie Premierze,

W imieniu izb i organizacji, sygnatariuszy tego wystąpienia oraz zrzeszanych przez nie firm serdecznie dziękujemy za otwartość na dyskusję w sprawie strategii cyfrowego rozwoju Polski. Korzystając z tej okazji chcielibyśmy **przedstawić postulaty branży telekomunikacyjnej**. Pomimo że dotyczą tematów kluczowych dla rozwoju rynku cyfrowego w Polsce, dotychczas nie znalazły odzwierciedlenia w naszym systemie prawnym. Prezentujemy tym samym dwa dokumenty.

Pierwszy z nich odnosi się do implementacji Europejskiego Kodeksu Łączności Elektronicznej. Jest to lista zmian, które warunkują wdrożenie tego fundamentalnego aktu prawnego w sposób odpowiadający potrzebom zarówno branży, jak i całego społeczeństwa.

Wiemy, że nie jest Panu obcy problem niedostatków infrastrukturalnych w Polsce. Jedną z przyczyn, które leżą u podstawy tego problemu, są bariery inwestycyjne. Dlatego przedmiotem drugiego z dokumentów jest wspólna **lista postulowanych zmian upraszczających inwestycje w telekomunikacji**. W naszej ocenie umożliwią one radykalne przyspieszenie rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej w Polsce.

Zdajemy sobie sprawę z mnogości wyzwań, jakie stoją przed całym Ministerstwem. Dlatego mamy nadzieję, że zaprezentowane postulaty przysłużą się sprawnej realizacji założonych przez Pana celów.

Jerzy Straszewski

Polska Izba Komunikacji
Elektronicznej

Stefan Kamiński

Krajowa Izba Gospodarcza
Elektroniki i
Telekomunikacji

Andrzej Dulka

Polska Izba Informatyki i
Telekomunikacji

Krzysztof Kacprowicz

Związek Pracodawców
Mediów Elektronicznych i
Telekomunikacji Mediakom

Leszek Drozd

Fundacja Open Allies

Postulaty dotyczące implementacji Europejskiego Kodeksu Łączności Elektronicznej

Dużym wyzwaniem dla Ministerstwa Cyfryzacji jest implementacja do krajowego porządku prawnego przepisów Europejskiego Kodeksu Łączności Elektronicznej (EKŁE, Kodeks) i ich wdrożenie przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych. Znaczna część wymagań wynikających z Kodeksu została już co prawda wdrożona do polskiego porządku prawnego, natomiast implementacja niewdrożonych jeszcze wymogów kodeksowych znacznie odwlekła się w czasie ze względu na wykraczające ponad Kodeks przepisy projektu ustawy. Podstawową zasadą, przyświecającą podczas prac legislacyjnych nad implementacją prawa UE do polskiego porządku prawnego, powinno być unikanie nakładania na obywateli i przedsiębiorców obowiązków wykraczających ponad to, co niezbędne z perspektywy implementowanych przepisów UE.

W ciągu trwającego blisko 3-letniego procesu legislacyjnego projekt PKE doczekał się 15 wersji, z których każda kolejna odbiegała coraz bardziej od treści Europejskiego Kodeksu Łączności Elektronicznej, zaś po finalnym przyjęciu projektu przez Radę Ministrów projekt uzupełniono jeszcze o bardzo kontrowersyjne przepisy, które wywołały społeczny sprzeciw i ostatecznie przyczyniły się do wstrzymania prac legislacyjnych. Dlatego też nasza zasadnicza uwaga i postulat dotyczy skupienia się na wdrożeniu wyłącznie EKŁE, mając na uwadze grożące Polsce kary w związku z toczącym się postępowaniem przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz to, że Kodeks jest dyrektywą pełnej harmonizacji, co oznacza, że wszyscy przedsiębiorcy komunikacji elektronicznej działający w UE powinni podlegać takim samym regułom.

Biorąc powyższe pod uwagę potrzebne jest nowe otwarcie w procesie legislacyjnym służącym implementacji EKŁE, którego początkiem powinna być analiza zakresu Kodeksu pozostającego jeszcze do implementacji i decyzja co do tego czy potrzebna jest nowa ustawa, zastępująca obecne Prawo telekomunikacyjne, czy też wystarczająca jest nowelizacja obecnie obowiązującej ustawy. Następnym krokiem powinno być przedstawienie do konsultacji społecznych projektu ustawy implementującej Kodeks i zapewnienie organizacjom społecznym i izmom gospodarczym wystarczającej ilości czasu na zapoznanie się i zgłoszenie uwag wobec projektowanych przepisów.

W oczekiwaniu na rozpoczęcie procesu legislacyjnego i konsultacje społeczne projektu ustawy implementującej Kodeks już teraz przedstawiamy listę zagadnień i przepisów obecnych w historycznej wersji projektu ustawy – Prawo komunikacji elektronicznej, które w sposób nieuzasadniony nakładały obowiązki i obciążenia niewynikające z Kodeksu, w nadziei, że dzięki temu te same nadmiarowe przepisy nie pojawią się w nowym projekcie ustawy implementującej Kodeks.

Wyczerpujące stanowisko w sprawie implementacji Europejskiego Kodeksu Łączności Elektronicznej przedstawimy w toku przyszłych, spodziewanych konsultacji społecznych projektu ustawy implementującej Kodeks.

1. Sprzeciw wobec drastycznej podwyżki opłat oraz zmiany sposobu ich liczenia

Sprzeciwiamy się drastycznej podwyżce (w art. 23 ust. 4 PKE) maksymalnego limitu opłaty telekomunikacyjnej z 0,05% do 0,25% przychodu z działalności telekomunikacyjnej. Sięgający 500% wzrost nie ma żadnego uzasadnienia wydatkami administracji rządowej w zakresie telekomunikacji ani nie jest w żaden sposób powiązany (i) ze wskaźnikami ekonomicznymi Państwa czy (ii) wzrostem opłat w innych sektorach gospodarki. Z tych samych powodów postulujemy rezygnację ze znaczących podwyżek innych opłat

administracyjnych (np. opłaty za numerację czy prawo do dysponowania zasobami częstotliwości). Szczególny sprzeciw rodzi zmiana sposobu naliczania tych opłat, poprzez wprowadzenie odwołania do czynnika waloryzacyjnego w postaci przeciętnego wynagrodzenia za pracę. Wskutek zmian rynkowych, zabiegów statystycznych oraz legislacyjnych kwota przeciętnego wynagrodzenia publikowana przez GUS dynamicznie, rok w rok rośnie. Całkowicie odbiega tym samym od trendów cen w telekomunikacji. Ceny większości usług telekomunikacyjnych w ostatnich latach nie rosną a suma przychodów rynku telekomunikacyjnego spada (w cenach realnych). Brak więc uzasadnienia także ze strony rynkowej do tak drastycznych zmian w sposobie i wysokości naliczania opłat. Skala i wysokość podwyżek opłat stanowią istotne bariery wejścia dla podmiotów wchodzących na rynek, natomiast dla podmiotów już korzystających z zasobów (numeracja, częstotliwości, opłata telekomunikacyjna) stanowią obciążenia quasi-podatkowe.

2. Rezygnacja z lex pilot

Jednym z głównych powodów odwołania przyjęcia projektu ustawy PKE były próby wprowadzenia do niego rozwiązań zwanych zbiorczo „lex pilot”. Ich istotę stanowiło promowanie wybranych treści TVP. Pomimo deklaracji ich usunięcia przez rząd na etapie prac sejmowych, nieokreślona część z nich wciąż ma znajdować się w treści projektu ustawy wprowadzającej PKE. Jesteśmy im stanowczo przeciwni. Są one całkowicie nieproporcjonalne, sprzeczne z prawem Unii Europejskiej oraz nie uwzględniają ekonomicznych i technicznych realiów rynku. Nie niosąc istotnych korzyści społecznych, przepisy projektu, w przypadku ich wejścia w życie, rodziłyby ogromne koszty wymiany sprzętu odbiorczego przez znaczną część abonentów. W przypadku niektórych z sieci są technicznie niewykonalne. PKE powinno być pozbawione wszelkich rozwiązań wykraczających poza wąsko określone regulacje EKŁE. Stąd też koniecznym jest usunięcie przepisów związanych z tzw. „lex pilot”.

3. Zwrot pozostałych na koncie środków z doładowań klientów prepaid

Regulacja dotycząca zwrotu niewykorzystanych przez konsumentów środków w systemie przedpłaconym (prepaid) została umieszczona w art. 106 EKŁE, zatytułowanym „Zmiana dostawcy i przenoszenie numerów”. Już sam ten fakt oznacza, że intencją autorów dyrektywy było, aby zwrot środków prepaid następował wyłącznie przy zmianie dostawcy usług komunikacji elektronicznej.

Art. 106 ust. 6 akapit 3 zobowiązuje dostawców usług:

- do zwrotu wszelkiego pozostałego salda na rzecz konsumentów korzystających z usług w systemie przedpłat,
- zwrot następuje po złożeniu wniosku przez konsumenta,
- zwrot może podlegać opłacie, o ile zostało to określone w umowie,
- opłaty związane ze zwrotem mają być proporcjonalne i współmierne do rzeczywistych kosztów ponoszonych przez dotychczasowego dostawcę w związku ze zwrotem.

Przepisy, które zostały wprowadzone do ostatniego znanego nam projektu ustawy Prawo komunikacji elektronicznej (PKE), implementującego EKŁE, wykraczają daleko poza powyższe rozwiązania, wprowadzając de facto zupełnie nową, niejasną regulację, nie znajdującą jakichkolwiek podstaw w przepisach dyrektywy, m.in.:

- przekazywanie środków, po które nie zawnioskuje abonent, na Fundusz Szerokopasmowy,
- możliwość podania numeru rachunku bankowego, na który ma zostać dokonywany automatycznie zwrot, w szczególności możliwość jego podania już

podczas rejestracji karty SIM w każdym punkcie dystrybucji, tj. sklepach spożywczych, stacjach benzynowych, salonach prasowych oraz innych punktach sprzedaży detalicznej, w których można zakupić starter prepaid - na płynące z tego tytułu zagrożenia związane z dostępem do takich danych przez osoby trzecie wskazywaliśmy wielokrotnie w poprzednich latach. Wdrożenie nowych przepisów oznaczać będzie konieczność zmiany systemów informatycznych każdego z takich podmiotów. Czasochłonność i koszty związane z tym przedsięwzięciem mogą prowadzić do wzrostu kosztów usług, a nawet do ograniczenia dostępności placówek umożliwiających rejestrację,

- objęcie uprawnieniem do zwrotu także abonentów B2B, podczas gdy EKŁE wprowadza wymóg zwrotu jedynie dla konsumentów.

Ponadto propozycja podawania numeru konta bankowego wydaje się stać w sprzeczności z szeroko komunikowaną ostatnio ustawą o ograniczeniu skutków kradzieży tożsamości, która zobowiązywać będzie od 1 czerwca 2024 r. dostawców usług telekomunikacyjnych do odpytywania rejestru zastrzeżeń PESEL podczas wymiany karty SIM, czy dany numer PESEL nie jest zastrzeżony i odmówić takiej wymiany w razie istnienia takiego zastrzeżenia. W naszej ocenie wdrożenie zmian związanych z możliwością podawania numeru konta bankowego, np. w punkcie typu Żabka, tworzyć będzie przede wszystkim dla samych abonentów niebezpieczeństwo związane z utratą danych osobowych, czy właśnie kradzieżą tożsamości, nie wspominając już o całym szeregu skarg, jakie mogą pojawić się w trakcie świadczenia usług, związanych z błędnym podaniem numeru konta bankowego, czy też zmianą numeru konta.

Dodatkowo projektodawca wprowadził dla ww. zmian zaledwie 3-miesięczne *vacatio legis*, co oznacza skrócenie o połowę okresu *vacatio legis* dla całości ustawy przewidzianego w projekcie ustawy PKE.

Mając na uwadze powyższe, ze względu na bezpieczeństwo samych abonentów oraz zasady racjonalnej legislacji, niewykraczającej poza europejską dyrektywę, zauważamy pilną konieczność odpowiedniej zmiany przepisów w tym obszarze. Konkretną propozycję legislacyjną jesteśmy w stanie przedstawić podczas oficjalnych konsultacji publicznych.

4. Usługa fakultatywnego obciążania rachunku

Przepisy historycznej wersji projektu ustawy – Prawo Komunikacji Elektronicznej znacznie wykraczały ponad wymagania wynikające z EKŁE. Podczas gdy EKŁE odnosi się do zasady *opt-out*, projekt PKE wymaga zgody abonenta na uruchomienie tej usługi (*opt-in*) i autoryzacji dla każdej transakcji oraz przewidywał ustawowe limity, po przekroczeniu których miało nastąpić blokowanie dalszego korzystania z usługi.

Usługi typu Direct Carrier Billing (DCB), zgodnie z planami i przewidywaniami przedsiębiorców telekomunikacyjnych, są usługami nie tylko pożądanymi, ale i bezpiecznymi z perspektywy interesów konsumentów, stanowiąc wygodną alternatywę dla innych form płatności za usługi świadczone przez podmioty inne niż przedsiębiorca telekomunikacyjny. W ten sposób wielu abonentów płaci za subskrypcję serwisów VOD, muzycznych czy za ubezpieczenie. Możliwość doliczenia opłaty za usługi podmiotów trzecich do rachunku telefonicznego to wygoda i bezpieczeństwo, dzięki wdrożonym przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych zabezpieczeniom. Rygorystyczne, nieuzasadnione i wykraczające ponad wymagania przewidziane w EKŁE przepisy PKE dotyczące usługi fakultatywnego obciążania rachunku miały potencjał do znacznego ograniczenia rynku usług rozliczanych w modelu DCB, zahamowania ich dalszego rozwoju i ograniczenia dostępności tych usług dla abonentów. Ponadto nieprecyzyjnie

sformułowane przepisy ustawy wprowadzającej PKE stwarzały zagrożenie, że część abonentów – bez ostrzeżenia i bez uzasadnionego powodu – straci dostęp do usług zakupionych przed wejściem w życie PKE tylko i wyłącznie ze względu na wejście w życie nowych przepisów.

W związku z powyższym kluczowe jest, aby do krajowego porządku prawnego wdrożone zostało tylko i wyłącznie to, czego od państw członkowskich UE wymaga w tym zakresie EKŁE, a EKŁE wymaga, aby dostawca publicznie dostępnych usług komunikacji elektronicznej, na żądanie abonenta, nieodpłatnie zablokował abonentowi możliwość korzystania z tej formy płatności za usługi. I nic więcej.

Ponadto konieczne jest zapewnienie odpowiedniego *vacatio legis* dla przepisów dotyczących dodatkowego obciążania rachunku. W naszej ocenie okres 6-ciu miesięcy to okres minimalny, niezbędny dla dostawców usług komunikacji elektronicznej na przygotowanie się i wdrożenie nowych wymagań. Równie ważne jest przyjęcie przepisów przejściowych gwarantujących, że abonenci, którzy uruchomią usługi subskrypcyjne (np. kupią ubezpieczenie ze składką płatną okresowo czy uruchomią subskrypcję jednego z serwisów wideo, z opłatą doliczaną do rachunku u operatora), przed wejściem w życie przepisów implementujących Kodeks, nie utracą tych subskrypcji w momencie wejścia w życie tych przepisów. Ponadto, jakakolwiek przyszła regulacja usług fakultatywnego obciążenia rachunku nie powinna swoim zakresem obejmować usług ubezpieczeniowych (jak to miało miejsce, być może nieintencjonalnie, na gruncie historycznego projektu PKE), ponieważ usługi ubezpieczeniowe regulowane są na podstawie ustawy o dystrybucji ubezpieczeń i nie ma żadnego uzasadnienia, aby przedsiębiorcy telekomunikacyjni podlegali bardziej restrykcyjnym zasadom działalności w stosunku do wszystkich innych podmiotów pośredniczących w sprzedaży ubezpieczeń.

5. Zakres danych retencyjnych

Protestujemy przeciwko znacznemu rozszerzeniu zakresu danych objętych obowiązkiem retencji o dane jednoznacznie identyfikujące użytkownika w sieci (art. 49 ust. 1 pkt 2 lit. d). Takie działanie jest nieuzasadnione, wprowadza niewspółmierność obowiązków i narusza prywatność abonentów. Rodzi bardzo poważne wątpliwości odnośnie zgodności z przepisami prawa Unii Europejskiej, w tym zasadą proporcjonalności.

6. Instalacja przez Prezesa UKE urządzeń lub aplikacji w sieci telekomunikacyjnej, służących do monitorowania ciągłości i jakości internetu

Projekt przepisu został zaproponowany w (auto) poprawce przedstawionej podczas posiedzenia Komisji Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii w dniu 26 stycznia 2023 r. (art. 311a). Proponowany przepis daje Prezesowi UKE możliwość nałożenia na przedsiębiorcę telekomunikacyjnego obowiązku zainstalowania w sieci telekomunikacyjnej tego przedsiębiorcy urządzeń lub aplikacji, udostępnionych przez Prezesa UKE, a służących do monitorowania na podstawie danych od przedsiębiorców telekomunikacyjnych ciągłości i jakości świadczenia usług dostępu do internetu oraz sieci telekomunikacyjnych wykorzystywanych w celu świadczenia tych usług. Poprawka przewiduje ponadto obowiązek zapewnienia Prezesowi UKE dostępu do danych, które zostaną zebrane przez te urządzenia i aplikacje.

W pierwszej kolejności pragniemy zaznaczyć, że proponowane zmiany nie stanowią implementacji dyrektywy EKŁE, która przewiduje maksymalną harmonizację, co oznacza, że państwo polskie nie może ustalać wymagań mniej lub bardziej rygorystycznych niż te określone w dyrektywie.

Po drugie zwracamy uwagę na głęboką nieprecyzyjność oraz pojemność przepisu – nie wynika bowiem z niego, jakie dokładnie dane miałyby być mierzone w sieci telekomunikacyjnej, a także w jakim celu miałyby być te dane zbierane. Innymi słowy wyrażamy poważne obawy co do tego, jak bardzo instalowane przez Prezesa UKE urządzenia lub aplikacje ingerowałyby w infrastrukturę sieciową danego przedsiębiorcy telekomunikacyjnego z uwagi na wykrycie, analizowanie lub klasyfikowanie incydentów zgodnie z ustawą o Krajowym Systemie Cyberbezpieczeństwa. Instalacja takich urządzeń lub aplikacji może natomiast wywołać odwrotny od oczekiwanego skutek w postaci negatywnego wpływu na jakość dostępu do internetu oraz prowadzić do naruszenia prywatności i tajemnicy komunikacji elektronicznej.

Po trzecie przypominamy, że już obecnie Prezes UKE dysponuje platformą o nazwie PRO Speed test, tj. certyfikowanym przez UKE narzędziem, które umożliwia pomiar testu szybkości internetu, a którego wynik może być podstawą roszczeń z przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi.

Dlatego też postulujemy o usunięcie proponowanych zmian, tj. art. 311a z projektu ustawy Prawo komunikacji elektronicznej. Jeżeli natomiast prace miałyby być kontynuowane, powinny one zostać przesunięte do odrębnego procesu legislacyjnego, z uwzględnieniem szerokich konsultacji publicznych.

7. AML (*Advanced Mobile Location*)

Projekt PKE (art. 330 ust. 1) nakłada na przedsiębiorców telekomunikacyjnych obowiązek nieodpłatnego udostępniania Prezesowi UKE informacji dotyczących lokalizacji zakończenia sieci. Obowiązek ten ma obejmować informacje dotyczące lokalizacji pochodzące nie tylko z sieci telekomunikacyjnej (jak to ma miejsce obecnie), ale również z telekomunikacyjnego urządzenia końcowego (AML). Jedynym kryterium przewidzianym w PKE dla powstania tego nowego obowiązku jest zapewnianie takiej możliwości przez urządzenie abonenckie. Jest to niewystarczające rozwiązanie, ponieważ istnieje szereg innych okoliczności, które warunkują dostęp i wykorzystanie tych danych. W szczególności operator nie ma jakiegokolwiek wpływu na funkcjonowanie (albo brak funkcjonowania) rozwiązań generujących i udostępniających informacje o lokalizacji na poziomie urządzenia końcowego. Nie bez przypadku zakres wyjątku na poziomie EKŁE jest bardziej ogólny. Przepisy PKE powinny uwzględnić te okoliczności i zostać odpowiednio dostosowane.

8. Przeniesienie numeru przy zmianie dostawcy usług głosowych

Odmienne niż to ma miejsce obecnie, pod rządami PKE niepowodzenie procesu przeniesienia numeru będzie skutkowało utratą przez abonenta usług telekomunikacyjnych. Zgodnie z art. 320 PKE dotychczasowy dostawca kończy świadczenie usług w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia, w którym miało nastąpić przeniesienie numeru. Tymczasem obecne przepisy oparte są o zasadę, że abonent nie utraci usług nawet jeśli proces przeniesienia numeru nie dojdzie do skutku. Uważamy, że dotychczasowe podejście powinno być kontynuowane.

9. Odszkodowanie za przedwczesne rozwiązanie umowy przez abonenta

PKE w dotychczasowym art. 298 ogranicza kwotę odszkodowania z tytułu przedterminowego rozwiązania umowy przez abonenta zasadniczo do połowy sumy części opłaty abonentowej, którą abonent powinien uiścić do czasu zakończenia obowiązywania umowy. Nie widzimy podstaw do takiego ograniczenia. Ochrona konsumenta nie powinna prowadzić do sytuacji, w której nie musi on wykonać zobowiązania jakie zaciągnął w umowie. Należy zwrócić uwagę, że przepis ten dotyczy

wyłącznie przypadków, w których decyzja o rezygnacji z wykonania umowy nie wynika z winy operatora. Zmiana ta niweluje też konieczność zawierania w umowie danych, o których mowa w art. 282 ust. 1 pkt 6 i art. 288 ust. 1 pkt 3. Jedynym powodem ustanowienia takiego obowiązku opisu elementów składających się na opłatę abonamentową był właśnie mechanizm kalkulacji odszkodowania.

10. Zakaz zawierania umów abonenckich podczas nieumówionej wizyty

Projekt PKE w art. 278 ust. 4 przewiduje ogólny zakaz zawierania umów o świadczenie usług komunikacji elektronicznej z dostawcami usług w gospodarstwie domowym poza lokalem przedsiębiorstwa podczas nieumówionej wizyty przedsiębiorcy u konsumenta. Umowa zawarta w taki sposób miałaby być obwarowana sankcją nieważności. Uważamy, że zakaz zawierania takich umów, tym bardziej pod sankcją nieważności, jest rozwiązaniem nadmiarowym. Nowelizacja ustawy o prawach konsumenta, która weszła w życie dnia 1 stycznia 2023 roku znacząco zaostrzyła zasady zawierania umów w tzw. trybie door-to-door z konsumentami. Poza tym, zgodnie z ustawą, przedsiębiorca musi umożliwić konsumentowi odstąpienie od tak zawartej umowy w terminie 30 dni i nie ma prawa do pobrania od niego żadnych płatności przed upływem tego terminu. Dodatkowa, nadmiarowa ochrona konsumentów w zakresie usług komunikacji elektronicznej nie jest zatem potrzebna i prowadzi jedynie do skomplikowania systemu prawa. Wnioskujemy o usunięcie ww. zakazu w całości.

11. Narzędzie do monitorowania zużycia usługi telefonii stacjonarnej

Art. 311 projektu PKE przewiduje obowiązek zapewnienia przez dostawcę usług narzędzia umożliwiającego monitorowanie zużycia danej usługi. Obowiązek dostarczenia narzędzia powoduje duże koszty dostosowania systemów bilingowych telefonii stacjonarnej. O ile ust. 2 przewiduje dopuszczalne 48 godzin opóźnienie aktualności danych, które niweluje problem, o tyle nie przewidziano takiego rozwiązania w ust. 1. Wnosimy zatem o rozszerzenie dopuszczalnego zakresu opóźnienia aktualności danych o 48 godzin także na ust. 1.

12. Wykaz stron internetowych i aplikacji mobilnych, z których korzystanie nie wpływa na wykorzystanie limitu transmisji danych

Projekt PKE w art. 311 ust. 4 rozszerza wprowadzone w czasie pandemii COVID rozwiązania w zakresie zero-ratingu na dowolne aplikacje mobilne, a także wprowadza bardzo krótki (5 dni roboczych) termin na dostosowanie systemów rozliczeniowych do zmian w wykazie. Zdaniem przedsiębiorców nie istnieje obecnie interes publiczny wymagający utrzymania w mocy analizowanych rozwiązań. Gdyby jednak miały pozostać, to powinny one zostać zmodyfikowane poprzez doprecyzowanie kompetencji do wskazywania stron internetowych lub aplikacji mobilnych, które mogą być ujmowane w wykazie, jak również umożliwienie jego automatycznego i terminowego stosowania.

13. Dostęp do nieruchomości z art. 30 ust. 1 megaustawy

Zgodnie z nowym brzmieniem przepisu, nieodpłatny jest dostęp do nieruchomości wyłącznie w celu podłączenia budynku na tej nieruchomości lub na nieruchomości sąsiedniej tego samego dysponenta. Oznacza to, że jeżeli operator umieści na nieruchomości kabel lub urządzenie, które służyć będzie również dostarczaniu telekomunikacji w innych budynkach, to zobowiązany będzie zapłacić za dostęp. Obecnie, przepis art. 30 ust. 1 megaustawy może być interpretowany odmiennie – tj. tak, że dostęp do nieruchomości jest nieodpłatny zawsze, jeżeli służy podłączeniu budynku, który się na niej znajduje. Postulujemy o zachowanie dotychczasowej regulacji dostępu do nieruchomości. Postulujemy także o utrzymanie propozycji przedstawionej w projekcie

ustawy Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo komunikacji elektronicznej polegającej na zmianie art. 30 ust. 3a pkt 2 lit. b megaustawy w brzmieniu: "b) nieodpłatny, jeżeli wewnątrzbudynkowa infrastruktura techniczna jest własnością podmiotu, dla którego działalność telekomunikacyjna nie jest przeważającym przedmiotem działalności, przy czym przedsiębiorca telekomunikacyjny ponosi proporcjonalną część kosztów utrzymania tej infrastruktury."

14. Nadużycia telekomunikacyjne

W związku z przyjęciem ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej, która reguluje przedmiotową materię, przepisy dotyczące nadużyć telekomunikacyjnych powinny zostać usunięte z projektu ustawy – Prawo komunikacji elektronicznej.

15. Wyłączenia dla abonentów, zawierających umowy negocjowane indywidualnie

Większość obowiązków, jakie PKE nakłada na dostawców usług komunikacji elektronicznej, obejmuje także obowiązki w odniesieniu do abonentów, zawierających umowy negocjowane indywidualnie, podczas gdy taka regulacja wykracza poza EKŁE. Umowy takie zawierane są w szczególności z podmiotami, prowadzącymi działalność gospodarczą o znaczących rozmiarach, najczęściej w formie spółek kapitałowych („abonenci B2B”). Niejednokrotnie oferta przygotowywana dla takich abonentów uwzględnia szereg parametrów (liczonych nawet w setki) zarówno dotyczących ceny, jak i innych warunków, w szczególności czas obowiązywania umowy, zasady odpowiedzialności, zasady rozwiązywania umowy, termin rozpoczęcia świadczenie usług, poziom jakości usług itd. Ponadto podmioty takie bardzo często dysponują własnymi projektami umów, które przewidują postanowienia uwzględniające potrzeby takiego klienta oraz chronią jego interesy.

Mając na uwadze powyższe wskazujemy, że zastosowanie niektórych przepisów skierowanych przede wszystkim do konsumentów wobec indywidualnie negocjowanych umów, jest niemożliwe lub stanowi zbyt duże obciążenie zarówno dla abonentów, jak i przedsiębiorców telekomunikacyjnych. W związku z faktem, że ceny usług są indywidualnie negocjowane, gdyż przede wszystkim zależą od indywidualnych wymagań abonenta B2B, brak jest uzasadnienia do obejmowania abonentów B2B następującymi regulacjami wprost odnoszącymi się do cen lub warunków umowy:

- art. 279-282 – stosowanie informacji przedumownych oraz podsumowania warunków umowy,
- art. 295 ust. 1 - ograniczenie okresów obowiązywania umowy,
- art. 296 ust. 2-3 - obowiązek informowania o najkorzystniejszej ofercie.

Konkretna propozycja legislacyjna zostanie przygotowana podczas oficjalnych konsultacji publicznych.

Lista postulowanych zmian upraszczających inwestycje w telekomunikacji
„Ułatwienia inwestycyjne dla branży telekomunikacyjnej”

POSTULATY PILNE

Sieci stacjonarne

- realizacja idei „jednego okienka” w zakresie składania wniosków o wydanie zezwolenia na zajęcie pasa drogowego;
- wprowadzenie zasady uproszczonych planów organizacji ruchu według predefiniowanego schematu oraz rozszerzenie zwolnienia z obowiązku przedstawienia planu organizacji ruchu;
- elektroniczna postępowania prowadzonych przed zarządcami dróg publicznych;
- zmiana liczby decyzji wydawanych przez zarządcę drogi dla umieszczenia przyłącza w pasie drogi z 3 (decyzja lokalizacyjna, zezwolenie na prowadzenie robót oraz zezwolenie na umieszczenie) do 1 decyzji poprzez stworzenie nowych podstawy prawnych dla jej wydania w ustawie o drogach publicznych;
- wprowadzenie domniemania zgodnie z którym prawo operatora sieci do umieszczania lub korzystania z obiektu liniowego na nieruchomości obejmuje także uprawnienie przedsiębiorców telekomunikacyjnych do korzystania z tej nieruchomości w celu realizacji uprawnienia dostępu do infrastruktury technicznej operatora sieci na cele telekomunikacyjne;
- jednoznaczne wyłączenie wymogu aktualizacji mapy stosowanej w przypadku budowy przyłącza na podstawie planu sytuacyjnego;
- usunięcie wymogu, by zgłoszenie budowy musiało zawierać projekt zagospodarowania działki lub terenu wraz z opisem technicznym sporządzonym przez osobę ze szczególnymi uprawnieniami, który to obowiązek istnieje w przypadkach części zgłoszeń;
- obowiązek budowy przyłączy telekomunikacyjnych prowadzących do budynków wielorodzinnych, zamieszkania zbiorowego lub użyteczności publicznej przez dewelopera, ewentualnie rekomenduje się wprowadzenie obowiązku dla inwestorów realizujących budynki wielorodzinne, zamieszkania zbiorowego lub użyteczności publicznej, wybudowania kanalizacji kablowej przyłącza telekomunikacyjnego jako integralnego elementu inwestycji od granicy nieruchomości do punktu styku w budynku;
- obowiązek budowy przez inwestora przyłączy telekomunikacyjnych prowadzących do budynków jednorodzinnych, które powstają w formule deweloperskiej;
- jednoznaczne umożliwienie umieszczania kabli w kanale technologicznym przed jego przekazaniem zarządcy drogi na potrzeby doprowadzenia sieci do budynków;
- stworzenie podstawy prawnej w ustawie o drogach publicznych do możliwości rezygnacji z umieszczenia infrastruktury telekomunikacyjnej w pasie drogi bez obowiązku demontażu takiej infrastruktury;
- uproszczenie i przyspieszenie procedury uzyskiwania dostępu do nieruchomości na potrzeby tzw. prawa drogi, w szczególności w przypadku inwestycji obejmującej znaczną liczbę nieruchomości;

- utrzymanie wcześniej ustalonych warunków dostępu, w przypadku zmiany dysponenta nieruchomości przesyłowej;
- zawarcie umowy o dostępie nieruchomości przesyłowej powinno zostać określone jako czynność zwykłego zarządu;
- wprowadzenie uproszczeń w realizacji inwestycji liniowych, poprzez odpowiednie stosowanie przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami, w zakresie nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym;
- jednoznaczne wprowadzenie narad koordynacyjnych wyłącznie na wniosek inwestora lub projektanta sieci uzbrojenia terenu;
- jednoznaczne stwierdzenie braku konieczności uzyskiwania zgody zarządcy drogi na lokalizację nowych kabli do istniejącej już infrastruktury technicznej znajdującej się w pasie drogowym drogi publicznej (kanalizacji, kanałów technologicznych oraz słupów), dla której wydana została już decyzja na umieszczenie w pasie drogowym;
- ograniczenie roszczeń podmiotów publicznych związanych z dostępem do ich nieruchomości na cele realizacji inwestycji telekomunikacyjnych;
- wprowadzenie obowiązku dla kierownika budowy do składania oświadczenia o wyposażeniu budynku w instalację telekomunikacyjną, stanowiącą jego część składową, zarówno na etapie wniosku o wydanie pozwolenia na budowę, jak i na etapie dopuszczenia obiektu do użytku.
- w zakresie dotyczącym opłat za zajęcie pasa drogowego należy usunąć ograniczenie istniejące w ustawie o drogach publicznych uniemożliwiające zmianę decyzji na wniosek przedsiębiorcy telekomunikacyjnego;
- wprowadzenie do przepisów ustawy o drogach publicznych norm kolizyjnych rozstrzygnięcia kilku wniosków przedsiębiorców telekomunikacyjnych ubiegających się o ten sam element kanału technologicznego;
- wprowadzenie obowiązku inwentaryzowania podbudowy słupowej przez operatorów energetycznych oraz prezentacji wyników takiej inwentaryzacji w systemie informatycznym.

Sieci mobilne

- jednoznaczne przesądzenie w przepisach ustawy Prawo budowlane, że realizacja stacji bazowych telefonii komórkowej na istniejących obiektach budowlanych (np. na dachu budynku lub na istniejącej już stacji bazowej) jest możliwa w trybie instalowania urządzeń technicznych na obiektach budowlanych. W szczególności postulujemy niezwłoczny powrót do prac legislacyjnych związanych z doprecyzowaniem art. 29 ust. 3 pkt 3 lit. a oraz ust. 4 pkt 3 lit. a Prawa budowlanego oraz rozważenie jednoznacznego zdefiniowania w przepisach prawa budowlanego pojęcia stacji bazowej telefonii komórkowej;
- doprecyzowanie przepisów megaustawy w celu wyeliminowania zjawiska umieszczania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zakazów oraz postanowień w praktyce uniemożliwiających lokalizowanie inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej w postaci przede wszystkim stacji bazowych telefonii komórkowej. Praktyki takie niestety wciąż są zjawiskiem nader częstym;
- doprecyzowanie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, poprzez jednoznaczne wyłączenie możliwości blokowania budowy elementów infrastruktury

telekomunikacyjnej w planach ogólnych (wzorem obowiązującego obecnie art. 46 megaustawy);

- doprecyzowanie przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz.U. z 2021 r. poz. 2404), poprzez precyzyjne wskazanie że uprawnienia gminy w zakresie kształtowania zawartości planu miejscowego w obrębie inwestycji telekomunikacyjnych powinny dotyczyć jedynie sytuacji realizacji infrastruktury telekomunikacyjnej na obszarach objętych ochroną konserwatorską lub obszarach objętych ochroną Natura 2000;
- wyeliminowanie praktycznych problemów z zapewnieniem (doprowadzeniem) zasilania do nowo budowanych stacji bazowych (problemy po stronie OSD związane z realizacją przyłączy energetycznych) - bardzo istotna kwestia wymagająca zarówno analizy możliwości eliminacji tego zjawisko na polu legislacyjnym, jak i pod kątem wykonawczym po stronie OSD (budżet, podejście wykonawcze);
- rozszerzenie przewidzianej w art. 152 ust. 4c ustawy Prawo ochrony środowiska możliwości rozpoczęcia eksploatacji instalacji emitującej pole elektromagnetyczne infrastruktury sieci szerokopasmowych bezpośrednio po doręczeniu zgłoszenia również na wszystkie instalacje (a nie tylko - jak to ma miejsce teraz - na instalacje istotnie zmienione lub przenośne wolnostojące maszty antenowe);
- stworzenie nowej podstawy prawnej do ograniczania prawa korzystania z nieruchomości na potrzeby realizacji drogi niezbędnej dla budowanego obiektu telekomunikacyjnego,
- likwidacja stosowanego przez GDDKiA wymogu odsuwania wieży telekomunikacyjnych od krawędzi drogi na odległość nie mniejszą niż wysokość tej wieży (lub wielokrotność tej odległości);
- wprowadzenie bardziej adekwatnego podejścia do „istotnego odstępstwa od zatwierdzonego projektu budowlanego” w Prawie budowlanym w przypadku wież telekomunikacyjnych, umożliwiającego zmianę trzonu wieży bez konieczności zmiany pozwolenia na budowę, w sytuacji zachowania pierwotnej wysokości oraz nośności obiektu;
- likwidacja obowiązku załączania do wniosku o pozwolenie na budowę oświadczenia projektanta, że instalacja radiokomunikacyjna nie spełnia warunków, o których mowa w rozporządzeniu w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, jako zbędnego w aktualnym stanie prawnym tj. po całkowitym wykreśleniu instalacji radiokomunikacyjnych z katalogu przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko.

POSTULATY DO DALSZYCH PRAC I KONSULTACJI

- uproszczenie procedur administracyjnych związanych z budową masztów/wież telekomunikacyjnych wolnostojących, a także kontenerów teletechnicznych poprzez wprowadzenie nowej podstawy zwolnienia z obowiązku pozyskania pozwolenia dla budowy dla takich obiektów. Przy czym budowa tych obiektów powinna być realizowana w oparciu o wykonany projekt budowlany oraz nadzorowana przez kierownika budowy, co zapewni że nawet bez formalnego pozwolenia na budowę, obiekty te będą spełniać wszystkie wymogi techniczne i bezpieczeństwa. Postulujemy również pozostawienie dla takich realizacji obowiązku pozyskania decyzji o ustaleniu

lokalizacji inwestycji celu publicznego, co da możliwość wypowiedzenia się w postępowaniu administracyjnym właścicieli działek sąsiednich na temat planowanych inwestycji. Taki sposób realizacji inwestycji pozwoli na uwzględnienie opinii i potrzeb lokalnych społeczności.

- zwiększenie transparentności i przewidywalności w zakresie polityki konsumenckiej i ochrony konsumentów w sektorze telekomunikacyjnym;
- jednoznaczne i stanowcze poprawienie systemu raportowania, spoczywającego na przedsiębiorcach telekomunikacyjnych. Obecnie obejmuje on wiele form (obowiązek roczny, okresowy i na żądanie), w różnych terminach (różne daty roczne) i z różnym przesunięciem czasowym (w zależności od obowiązku), jak również w różnych systemach (PUE, PIT, SIDUSIS) i na rzecz różnych podmiotów (UKE, MC, COCOM, GUS). Niektóre dane zbierane są wielokrotnie przy różnych okazjach (np. geodezyjne), zaś znaczna część z nich w ogóle niewykorzystywana (np. zaprzestanie korzystania z PIT na rzecz SIDUSIS) lub nie przynosi oczekiwanych efektów (np. błędy danych wynikające z braku synchronizacji baz adresowych stosowanych przez różne urzędy). Konieczność zmian jest oczywista. Nie odwołujmy ich dłużej;
- wprowadzenie regulacji prawnych, jednoznacznie umożliwiających umieszczanie w budynkach urzędów i sieci IoT;
- wprowadzenie zasady wykonywania przyłączy do granicy nieruchomości przez zarządców dróg publicznych budujących kanały technologiczne;
- przeprowadzenie dyskusji w sprawie systemowych zmian, dotyczących traktowania inwestycji telekomunikacyjnych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w szczególności gwarantujących obecność przyłączy na nowo urbanizowanych obszarach;
- usunięcie konieczności uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków oraz pozwolenia na budowę w przypadku modernizacji instalacji radiokomunikacyjnej znajdującej się w obiekcie zabytkowym, w przypadku braku prac związanych z ingerencją w zabytkową konstrukcję obiektu;
- usunięcie obowiązku uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę w przypadku wzmocnienia istniejących obiektów budowlanych;
- usunięcie konieczności wyłączenia gruntów z produkcji rolnej dla obiektów telekomunikacyjnych;
- rozważenie możliwości wprowadzenia procedury, która umożliwi organowi II instancji wyznaczenie do rozpoznania sprawy innego organu (np. innej właściwości miejscowej) jako panaceum na dość częste sytuacje, w których SKO kilkakrotnie uchyla decyzje wójta/burmistrza/prezydenta i pomimo wytycznych SKO organ ten nie realizuje wskazań SKO, np. z przyczyn pozamerytorycznych (protest części społeczności lokalnej);
- rozważenie możliwości usunięcia konieczności zawiadamiania wojewódzkich stacji sanitarno-epidemiologicznych oraz państwowej straży pożarnej w przypadku decyzji o pozwoleniu na użytkowanie,
- umożliwienie stosowania art. 37a Prawa budowlanego także w tych przypadkach, gdy złożenie wniosku o pozwolenie na budowę dla inwestycji telekomunikacyjnej w terminie 180 dni od rozpoczęcia budowy określonego w zgłoszeniu dla obiektu tymczasowego nie jest realne, z uwagi na konieczność uprzedniego uzyskania innych pozwoleń, opinii lub dokonania innych uzgodnień.

WZMOCNIENIE EGZEKWOWANIA PRZEPISÓW

- nadanie odpowiedniego priorytetu inwestycjom telekomunikacyjnym na poziomie rządowym, w tym zagwarantowanie przez Ministerstwo Cyfryzacji faktycznej realizacji istniejących już przepisów przez podmioty pośrednio podlegające administracji publicznej, takie jak przedsiębiorstwa energetyczne, PKP czy Lasy Państwowe;
- poprawa faktycznego egzekwowania obowiązku wyposażenia budynku w instalację telekomunikacyjną stanowiącą jego część składową, przez zapewnienie większej dbałości organów architektoniczno-budowlanych, nadzoru budowlanego i samych projektantów;
- poprawa faktycznego egzekwowania obowiązku udzielenia dostępu do nieruchomości w celu zapewnienia telekomunikacji w budynku, także w sytuacjach, w których na nieruchomości znajduje się tzw. operator budynkowy;
- respektowanie przepisów zobowiązujących organy administracji publicznej do korzystania w swych działaniach z publicznych zasobów danych lub repozytoriów innych organów zamiast występowania z kolejnymi żądaniami o przedstawienie informacji przez przedsiębiorców;
- intensyfikacja działań szkoleniowych dla urzędników szczebla lokalnego, w celu ograniczenia przewlekłości i rozbieżności w procedurach związanych z inwestycjami telekomunikacyjnymi.